

11. SỰ CHƯ PHỤ, NHƯ SỰ PHỤ. SỰ CHƯ HUYNH, NHƯ SỰ HUYNH

Việc chú bác, như việc cha

Việc anh họ, như anh ruột

Từ “*chư phụ*” và “*chư huynh*” này vào thời xưa nó có nghĩa là chỉ chú bác, có thể mở rộng ra là cậu, là trưởng bối. Hàng trưởng bối vai vế ngang hàng với chú, bác, cậu. “*Chư huynh*” là anh em họ nội, chị em họ nội, còn có anh em họ ngoại, chị em họ ngoại. Chúng ta hãy hồi tưởng lại một chút: Những người chú, bác này cũng đều chăm sóc chúng ta trưởng thành, cũng không biết đã từng bế ta bao nhiêu lần, và trong lòng luôn thầm nguyện cho chúng ta được khỏe mạnh, trưởng thành, cũng rất quan tâm chúng ta. Tục ngữ có nói: “*Nhận của người một chút thì phải báo đáp trăm ngàn lần*”. Có thái độ như vậy thì cuộc sống mới có phúc hậu, cuộc sống mới đầy ắp niềm vui.

Lần diễn giảng này tôi cũng gặp rất nhiều trưởng bối, rất nhiều bạn hữu, đều là những người tôi quen mấy năm gần đây, cũng có rất nhiều người đã một, hai năm nay tôi chưa gặp mặt. Khi gặp mặt, những vị trưởng bối này, những vị bạn hữu này rất vui vẻ. Họ cũng cầu chúc tôi có thể trong khoảng thời gian này có chút tiến bộ. Khi đối diện với lời cầu chúc chân thành của họ, tôi cũng đều ghi nhớ vào lòng: “*Nhận của người một chút thì phải báo đáp trăm ngàn lần*”. Tôi càng phải làm cho mình có nhiều tiến bộ hơn để công hiến cho xã hội, để những người đã chúc phúc cho mình được vui vẻ.

Cho nên cũng giống như vậy, những người chú, bác, những người anh chị em, họ cũng đều đồng hành với sự trưởng thành của chúng ta, cũng có rất nhiều

sự dàu dặt, rất nhiều sự quan tâm đối với chúng ta. Chúng ta cũng phải luôn luôn ghi nhớ tấm thâm tình này vào trong lòng để khi họ có nhu cầu thì chúng ta nhất định tận tâm, tận lực đi giúp đỡ.

Từ “*chư phụ*” (*chú bác*) này ngoài việc chỉ mối quan hệ thân thuộc ra, chúng ta cũng có thể mở rộng ra để giải thích nó. “*Chư*” có thể là số nhiều, nhiều người, cũng có thể là phụng dưỡng cha mẹ của bất kỳ người nào chúng ta cũng đều phải có lòng cung kính. Đối xử với anh chị em của bất kỳ người nào chúng ta cũng phải có lòng yêu thương, cũng phải quan tâm. Khi chúng ta giải thích như vậy thì cả tấm lòng sẽ rất là rộng lớn. Rộng lượng thì phúc cũng lớn.

Bà Hứa Triết ở Singapore là quốc bảo của Singapore. Đã từng có phóng viên phỏng vấn bà bởi vì mười mấy năm trời trong cuộc đời, bà đều liên tục đốc sức chăm sóc bệnh nhân, chăm sóc người nghèo khổ. Phóng viên hỏi bà: “*Bà giúp đỡ nhiều người như vậy, giúp đỡ người ngoài như vậy...*”. Phóng viên mới hỏi được một nửa thì bà đã nói: “*Tôi đâu có giúp đỡ người ngoài! Người tôi giúp đều là anh chị em của tôi*”.

Cho nên trong thái độ của bà thì cả vũ trụ đều là nhà của bà. Phóng viên lại hỏi bà: “*Bà chăm sóc người ta, vậy thì ai chăm sóc bà?*”. Các vị xem, con người đều có rất nhiều phiền muộn. Chăm sóc người khác lại còn sợ không ai chăm sóc mình. “*Ông trời sẽ chăm sóc cho tôi*”. Các vị xem, thái độ đối với cuộc sống của bà khoáng đạt biết bao! Thái độ đối với cuộc sống như vậy so với Kinh điển Thánh Hiền thì hoàn toàn tương ứng với nhau.

Lão Tử có nói: “*Thiên đạo vô thân, thường dĩ thiện nhân*”. Cho nên trong tủ lạnh của bà Hứa Triết không biết tại sao lại có rất nhiều rau xanh, hơn nữa

cũng không biết ai đã biếu. Quý vị thân mến! Tại sao lại không biết ai biếu? Khi người thi ân không cần báo đáp thì người báo đáp cũng không muốn bà biết.

Nếu như hôm nay chúng ta mang quà đi tặng là có mục đích, khi mang quà ra tặng còn phải nói với đối phương: “*Cái này là tôi mang đến*”. Khi cho đi mà chúng ta có mục đích thì đối phương nhận cũng sẽ thành gánh nặng, giống như nợ các vị một món ân tình. Như vậy giữa người với người sẽ có nhiều áp lực. Bà Hứa Triết cho đi mà không cầu báo đáp. Bà lại còn cảm thấy đó hoàn toàn là những việc bà cần phải làm. Cho nên những người được bà giúp đỡ đều có sự cảm động phát ra từ nội tâm. Có cơ hội là họ lại giúp bà làm một số việc. Mọi người cũng rất là chủ động, cho nên đều mua rau để vào trong tủ lạnh của bà.

Khi Cô giáo Dương dạy bọn trẻ học sách Thánh Hiền, viết thư pháp, mỗi lần học xong, khi học sinh đều đã về hết, cô giáo đi vào bếp thì cũng đều phát hiện ra có một số đồ. Bên này là túi rau, bên kia là túi hoa quả, cũng chẳng biết là ai biếu nữa. Cho nên, khi chúng ta chân thật dùng tấm lòng thành của mình để tương giao với người khác, khi các vị coi người thiên hạ đều là anh em, thì người thiên hạ cũng sẽ coi các vị là anh em. Cho nên mới có câu: “*Tứ hải chi nội giai huynh đệ*”. Đó là một kết quả. Vậy nguyên nhân phải gây dựng như thế nào? Chúng ta nhất định phải coi người thiên hạ như người thân. Chúng ta phải chủ động cho đi thì mới có thể có được kết quả như vậy.

Trong “Hiếu Kinh” có một đoạn: “*Kính kỳ phụ tặc tử duyệt, kính kỳ huynh tặc đệ duyệt, kính kỳ quân tặc thần duyệt, kính nhất nhân nhi thiên vạn nhân*”

duyệt”. Thực ra quan hệ giữa con người với con người hoàn toàn không phức tạp, chỉ cần các vị có một tấm lòng thành thì nhất định sẽ có được nhân duyên tốt đẹp.

“*Kính kỳ phụ*”, khi đối mặt với cha của người khác, chúng ta đều rất cung kính thì con của người đó cũng sẽ vui vẻ, tin rằng các vị cũng có thể sống rất tốt đẹp với những người thân trong gia đình họ.

“*Kính kỳ huynh*” là các vị tôn trọng huynh trưởng của họ, thì những người em trai, em gái này sẽ rất vui sướng.

“*Kính kỳ quân*”, các vị tôn trọng cấp trên của họ, hoặc tôn trọng công ty của họ, vậy thì những người nhân viên trong công ty này cũng sẽ rất tôn trọng các vị.

Khi chúng ta luôn luôn có lòng cung kính thì tự nhiên sẽ có được tình hữu nghị với mọi người.

Ngoài những điều tôi vừa nêu trên là đối với cha mẹ, đối với anh chị đều phải cung kính, tiếp đến chúng ta mở rộng ra là “*yêu ai yêu cả đường đi lối về*”, phải kính trọng “*chư phụ*”, kính trọng “*chư huynh*”, ví dụ như con của anh trai, con của em trai, hoặc là con của bác, con của chú chúng ta cũng đều yêu thương.

Vào thời nhà Minh ngày xưa có một vị nữ sĩ tên là Chương Quế Anh. Cha của cô mất sớm cho nên từ nhỏ cô đã mồ côi. Cô có ba người anh trai, nhưng ba người anh trai sau đó cũng mất sớm. Cho nên cô và các chị dâu cùng chăm sóc các cháu. Nhưng thật không may, ba chị dâu của cô cũng lục tục rũ nhau qua

đòi. Trong tình cảnh này, Chương Quế Anh quyết định gánh vác lấy trách nhiệm phải nuôi dạy cho những đứa cháu trưởng thành. Khi cô có thái độ như vậy thì đó đúng là: “*Sự chư phụ như sự phụ, sự chư huynh như sự huynh*” (Việc chú bác, như việc cha. Việc anh họ, như anh ruột). Cô làm như vậy nhất định sẽ làm cho các anh cô ở nơi chín suối được nguôi ngoai. Các anh trai được an ủi thì cha mẹ cũng được an ủi. Cho nên chúng ta thường phải “*yêu ai yêu cả đường đi lối về*”. Cả đời cô đã không đi lấy chồng, nhưng liệu cô có bị thiệt thòi không? Tin rằng khi dùng tấm lòng chân thành để yêu thương những đứa cháu này thì cuối đời cô cũng được những đứa cháu này phụng dưỡng.

Trong quá trình tôi dạy học cũng từng gặp phải trường hợp cha mẹ học sinh đều đã qua đời và người cô phải nuôi dưỡng. Khi người cô này tìm hiểu đôi tượng thì cũng nói thẳng với người yêu rằng: “*Em lấy chồng thì cũng phải mang theo hai đứa cháu*”. Lúc đó, khi nói chuyện với cô ấy (cô của học sinh) tôi cũng rất cung kính và nể phục. Chân thật khi nói chuyện với cô ấy, nói đến nửa chừng nếu như không kìm nén được thì thiếu chút nữa tôi đã rơi nước mắt, rất cảm động trước ý muốn chân thành, trung nghĩa của cô.

Khi mỗi một vị phụ huynh đều có thể yêu thương con cháu mình như vậy, tin rằng trong cái gia đình không được viên mãn ấy cũng sẽ phát triển rất tốt. Đây là nói đến: “*Yêu ai yêu cả đường đi lối về*”. Cho nên đối với trưởng bối phải kính trọng, đối với người hậu sinh phải yêu thương.

Vừa nãy chúng ta có nói đến bà Hứa Triết, bà đã coi người trong thiên hạ như người nhà để đối xử. Vào thời nhà Tấn có một học trò tên là Tô Thích. Khi đó nước Tấn không được ổn định, phía Bắc có Ngũ Hồ làm loạn.

Bất đắc dĩ ông dẫn người của mấy trăm hộ gia đình, bao gồm người thân của ông và còn có những người hàng xóm trong thôn cùng nhau chuyển đến một nơi gọi là Hoài Tứ. Bởi vì từ nhỏ ông đã có nghĩa khí, rất biết chăm sóc người khác, cho nên dọc đường tất cả những ngựa xe ông đều nhường cho những người già cả đi, còn ông thì đi bộ. Ông cũng đem tất cả tài sản, thuốc men trong nhà ra cho mọi người dùng, dọc đường luôn chiếu cố cho mọi người như vậy. Lúc đó Tấn Nguyên Đế cũng rất bội phục đức hạnh của ông nên đã phong cho ông làm quan, và ông làm cũng rất tốt. Hơn nữa ông thường ôm ấp ý định là nhất định phải lấy lại những mảnh đất mà Tổ quốc đã bị mất, rất là hùng tâm, tráng chí. Quả nhiên trong cuộc đời của ông cũng lấy lại được rất nhiều mảnh đất mà nhà Tấn bị mất.

Trong thời gian đi lánh nạn, Tổ Thích cũng luôn luôn lo liệu cuộc sống cho tất cả mọi người, giúp đỡ họ làm thế nào để canh tác, làm thế nào để có sự gặt hái tốt đẹp. Khi gặp phải những bộ hài cốt, bởi vào thời chiến loạn thì thường gặp phải rất nhiều hài cốt ở khắp mọi nơi trên mặt đất. Tổ Thích liền tổ chức mọi người mang những bộ hài cốt này đem chôn, và còn tổ chức cúng tế cho họ. Những hành động này đều làm cho những người đi theo ông rất cảm động. Có một lần khi mọi người cùng nhau ăn cơm, có rất nhiều trưởng bối trong khi nói chuyện đã nói: *“Chúng ta đã già cả như vậy rồi, nay có thể gặp được Tổ Thích thật giống như là cha mẹ tái thế của mình vậy. Chúng ta có chết cũng không ân hận”*. Tấm lòng nhân nghĩa của Tổ Thích như vậy không biết đã cảm động biết bao nhiêu người. Cho nên khi Tổ Thích qua đời thì mọi người đều đau buồn giống như cha mẹ họ mất vậy. Tổ Thích chân thật đã thực

hiện được câu: “*Sự chur phụ như sự phụ, sự chur huynh như sự huynh*” (Việc chú bác, như việc cha. Việc anh họ, như anh ruột).

Khi tôi đi học ở Úc, có một vị trưởng bối, so ra ông còn lớn tuổi hơn cha tôi. Trong thời gian ở Úc, dạ dày ông bị xuất huyết, nôn ra rất nhiều máu cục. Khi ông đến trường của chúng tôi, tôi gặp ông thì thấy mặt ông nhợt nhạt, trắng bạch. Tôi liền đi thông báo cho nhân viên công tác bản địa nhanh chóng đưa ông đi bệnh viện, may mà không có vấn đề to tát xảy ra, chỉ cần điều dưỡng cho tốt trong một thời gian. Bởi vì chúng tôi sang đây là để đi học nên hàng ngày phải học rất nhiều bài. Vị trưởng bối này lại cần có người chăm sóc. Tôi liền xung phong, tôi nói: “*Để tôi chăm sóc*”. Tôi phải lĩnh hội được cảm nhận khi hiếu thảo, phụng dưỡng cha mẹ, bởi vì tôi có ở với cha mẹ một thời gian.

Có rất nhiều vị bạn hữu nói: “*Anh thật là hiếu thảo!*”. Tôi cảm thấy rất hổ thẹn, bởi cha mẹ tôi còn khỏe hơn tôi. Bên ngoài thì là tôi chăm sóc cho cha mẹ, nhưng kỳ thực họ chăm sóc cho tôi rất nhiều. Bây giờ có cơ hội như vậy, vị trưởng bối này bị bệnh thì tôi có thể thực hiện được câu: “*Thân hữu tật, được tiên thường*” (Cha mẹ bệnh, nắm thuốc trước) rồi. Những việc này thì đều có thể làm được. “*Thần tặc tỉnh, hôn tặc định*” (Sáng phải thăm, tối phải viếng), luôn luôn chú ý đến nhu cầu của ông. Tôi rất vui, tuy rằng không thể lên lớp được nhưng tôi có thể thông qua việc chăm sóc trưởng bối để thực hành những gì mình đã học.

Bởi dạ dày của ông bị tổn thương cho nên không ăn được những thức ăn khó tiêu hóa, phải ăn những thức ăn dạng bột giống như cho trẻ sơ sinh ăn,

hơn nữa cứ hơn hai tiếng lại ăn một lần. Tôi bắt đầu học cách chăm sóc trưởng bối, hai tiếng lại nấu một bát bột mạch cho ông ăn. Trong quá trình này, tôi đã nâng cao được trình độ cẩn thận, tỉ mỉ của mình. Vị trưởng bối đó cũng rất vui khi tôi chăm sóc ông dưỡng bệnh. Cũng bởi nhân duyên này mà tôi học được ở vị trưởng bối này rất nhiều đạo lý đối nhân, xử thế. Vị trưởng bối này tuy là công nhân, và công việc của ông cũng rất bận rộn, có lúc ông phải xuống công ngầm thoát nước, xuống rất sâu dưới cống ngầm thoát nước để làm việc. Nhưng đều là ông dẫn đầu rất nhiều người Ấn Độ, bởi vì ở Singapore có rất nhiều di dân của các nước khác đến. Ông nói rằng ông dẫn đầu những người nước khác và ông đều là người xung phong xuống trước. Vì xuống đó rất nguy hiểm cho nên ông không bao giờ để công nhân của ông xuống trước, mà đều là ông xuống trước. Khi cuộc sống công nhân của ông bị túng thiếu ông đều khăng khái lấy tiền ra giúp đỡ họ mà không bao giờ đòi lại.

Cho nên trong thời gian này tôi lại được thân cận với một người nhân đức. Tuy công việc của ông là dùng sức lực nhưng ông lại rất thích văn hóa Thánh Hiền, và còn viết được chữ Tiểu Triện rất đẹp. Cho nên chúng ta chân thật phải kính trọng, lễ phép với tất cả mọi người, bởi có rất nhiều nhân tài tiềm ẩn ở xung quanh mà chúng ta không biết. Nếu như các vị có thể không ngừng duy trì tấm lòng cung kính thì ở đâu các vị cũng chân thật gặp được quý nhân, và có thể lĩnh hội được: “*Năng thân nhân, vô hạn hảo. Đức nhật tiến, quá nhật thiếu*” (*Gần người hiền, tốt vô hạn. Đức tiến dần, lỗi ngày giảm*).

Bởi vì chúng tôi cùng ở chung một chỗ nên đều chăm sóc lẫn nhau. Đến lúc tôi phải ra đi thì người bác họ Trần này và mấy người nam giới ở chung với

chúng tôi tập trung với nhau vào buổi tối hôm trước. Sau đó họ tiễn tôi đi, tôi cũng thể hội rất sâu sắc đối với tình cảm lưu luyến giữa nam giới với nam giới này. Cho nên tôi nói rằng không chỉ có tình cảm chân thật giữa nam giới với nữ giới, mà giữa nam giới với nhau cũng rất có chân tình, chân nghĩa. Quan trọng nhất là chúng ta phải có tấm lòng chân thành để đối xử với người khác. Cho nên mới nói: “*Sự chư phụ như sự phụ, sự chư huynh như sự huynh*” (Việc chú bác, như việc cha. Việc anh họ, như anh ruột).

Người giảng: Tiến sĩ Thái Lễ Húc

Nơi giảng: Đài Nam Đài Loan

Thời gian giảng: Năm 2005

Dịch giả: Tống Như Cường